Dosarul nr. 21r-555/24 Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)
1-23186677-02-21r-19032024 Judecător : Buzu Elizaveta

D E C I Z I E

26 iunie 2024 *****

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău
Având în componența sa:
Președintele ședinței de judecată Spoială Alexandru
Judecătorii Chiroșca Igor și Băbălău Denis

a judecat, în ordine de recurs, fără prezența părților la proces, recursul avocatului Cojocaru Dorin, în numele condamnatului Bujac Evghenii declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 21ji-3511/2023 din 27 februarie 2024, la cererea depusă de către avocatul Cojocaru Dorin, care acționează în interesele condamnatului Bujac Evghenii cu privire la liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a ultimului (art.91 din Codul penal).

Cauza s-a aflat pe rolul:
primei instanțe din data de 27.12.2023 până la data de 27.02.2024;
instanța de recurs din data de 19.03.2024 până la data de 26.06.2024;

Procedura de citare legală a fost executată
Verificând legalitatea încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,

C O N S T A T Ă:

1. La data de 26.12.2023, avocatul Cojocaru Dorin a depus în interesele condamnatului Bujac Evgheni o cerere cu privire la aplicarea prevederilor art. 91 din Codul penal, în privința ultimului.

2. În motivarea cererii a invocat că, prin sentința Judecătoriei Buiucani, ***** din 05 mai 2011, Bujac Eugeniu a fost condamnat în baza art. 290 alin. (2) lit. b) din Codul penal la 2 ani închisoare, în baza art. 27, 45, 145 alin. (2) lit. a), g), i), m) din Codul penal la 14 ani închisoare și în baza art. 217 alin. (3) lit. c) din Codul penal la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa o anumită activitate privind vânzarea, transportarea, păstrarea substanțelor narcotice pe un termen de 3 ani. În

temeiul art. 84 din Codul penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 17 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa o anumită activitate privind vânzarea, transportarea, păstrarea substanțelor narcotice pe un termen de 3 ani.

3. A susținut că, condamnatul a executat deja efectiv 2/3 din pedeapsă, astfel la data de 30.10.2023 s-a emis extrasul din procesul verbal nr. 20 al Comisiei, prin condamnatului i s-a refuzat înaintarea demersului privind eliberarea condiționată. Unicul motiv fiind comportamentul negativ, nu a realizat programul, care în viziunea apărării reprezintă o alegație.

4. A menționat că, condamnatul Bujac Eugeniu a executat efectiv termenul de 2/3 din pedeapsa stabilită prin sentința de condamnare, stipulat expres în art. 91 din Codul penal, a fost silitor în muncă, a fost disciplinat, a dat dovezi temeinice de corectare, a realizat programul individual cu privire la planificarea executării pedepsei, și nu mai prezintă pericol pentru societate, periculozitatea infracțiunii săvârșite de dânsul s-a redus în așa măsură, în cât executarea pedepsei devine irațională din punctul de vedere al atingerii scopului pedepsei și consideră că el poate fi eliberat condiționat înainte de termen.

5. A solicitat avocatul aplicarea prevederilor art. 91 din Codul penal în privința condamnatului Bujac Evgheni.

6. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 21ji-3511/2023 din 27 februarie 2024, s-a respins cererea avocatului Cojocaru Dorin în interesele condamnatului Bujac Evgheni cu privire la aplicarea prevederilor art. 91 din Codul penal în privința ultimului, ca fiind neîntemeiată.

7. Nefiind de acord cu încheierea nominalizată, acesta a fost atacată cu recurs de către avocatul Cojocaru Dorin, din numele condamnatului Bujac Evghenii, prin care solicită admiterea recursului și de a aplica prevederile art.91 din Codul penal în privința ultimului.

8. În motivarea recursului, apărătorul critică concluzia instanței care a refuzat eliberarea condiționată înainte de termen a condamnatului Bujac Eugeniu , pe motiv că ultimul nu a realizat programul individual de executare a pedepsei. Or, apărarea a invocat că condamnatul, a participat activ la programe educaționale, ultimul a realizat impactul faptelor comise asupra societății. Conform procesului-verbal este doar o rubrică în care se indică că nu a finisat. Dar în concluzie se atestă că de fapt ultimul a realizat întreg programul. Mai mult ca atât de apărarea au fost prezentate mai multe înscrisuri ce denotă comportamentul activ a condamnatului, inclusiv prin solicitarea de a munci. La fel, ultimul este căsătorit, are întemeiată o familie prin urmare consideră oportun ca instanța să-i acorde această șansă.

9. Explică, că în virtutea faptului că scopurile pedepsei penale prevăzute la alin. (2) art. 61 din Codul penal, pot fi atinse uneori și fără executarea pedepsei în regim de detenție, prin urmare legiuitorul a prevăzut în Codul penal o serie de instituții juridice,

care-i conferă judecătorului posibilitatea de a elibera persoana de pedeapsă penală. Una din pedepsele aplicate persoanelor fizice, prevăzute de art. 62 din Codul penal, este închisoarea, prin urmare menționează că termenul închisorii stabilit de instanța de judecată nu mereu reflectă aprecierea în care este stabilită corectarea sau reeducarea unei persoane condamnate. Așadar, se poate întâmpla ca scopul pedepsei penale să poată fi atins și în timpul executării pedepsei cu închisoarea, generând astfel o posibilă reintegrare socială a condamnatului înainte de termen. Importanța acestui institut penal, rezultă din faptul că liberarea condiționată a persoanei condamnate la închisoare o separă de mediul penitenciar care, oricât de bine ar fi organizat, oricum exercită o influență negativă asupra tuturor condamnaților, îndeosebi asupra celor primari. Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (ca, de altfel, și alte tipuri ale liberării de pedeapsă) are drept scop stimularea condamnaților de a manifesta pe durata detențiunii o comportare ireproșabilă. Ultima este un drept și o rezervă în atitudine a instanței, or, liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică doar cu condiția că instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline și obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului.

10. Susține că, liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se acordă dacă sunt întrunite și constatate de către instanța de judecată condițiile cerute de lege, din care să rezulte că cel condamnat s-a corectat și că poate să se reintegreze în viața socială. Aceste condiții sunt: a reparat integral daunele cauzate prin infracțiune, cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească; executarea unei anumite părți din pedeapsă; condamnatul trebuie să execute munci remunerate sau neremunerate, inclusiv programul individual de executare; condamnatul să fie disciplinat, să dea dovezi temeinice de îndreptare.

11. Declară că, Bujac Eugeniu a recuperat integral prejudiciul cauzat, , are deja executată 2/3 din pedeapsa totală, reieșind din caracteristica condamnatului , în perioada detenției dânsul a participat la munci neremunerate, astfel a realizat programul individual cu privire la planificarea executării pedepsei.

12. Relatează că, resocializarea în sine este un proces de corectare a persoanei pentru ca aceasta să devină un cetățean care nu va mai săvârși infracțiuni și va avea un comportament responsabil și conștient conform regulilor societății (reintegrarea în societate) va manifesta o conduită prosocială. Ca o concluzie cu referire la caz, condamnatul Bujac Eugeniu a executat efectiv termenul de 2/3 din pedeapsă stabilită prin sentința de condamnare, stipulat expres în art. 91 din Codul penal, a fost silitor în muncă, a fost disciplinat, a dat dovezi temeinice de corectare, a realizat programul individual cu privire la planificarea executării pedepsei, și nu mai prezintă pericol pentru societate, periculozitatea infracțiunii săvârșite de dânsul s-a redus în așa măsură, în cât executarea pedepsei devine irațională din punctul de vedere al atingerii scopului pedepsei și considerăm că el poate fi eliberat condiționat înainte de termen.

13. Potrivit prevederilor art. 447 alin (1) și (2) din Codul de procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.*

14. Reprezentantul Penitenciarului nr. 15 - Cricova, avocatul și condamnatul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Chișinău, referințe sau completări la cererea de recurs.

15. Astfel, ținând cont de faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursului și depunerii referinței fiind astfel întreprinse toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art. 391 din Codul de procedură penală privind citarea participanților la proces, instanța conform art. 447 alin. (1) din Codul de procedură penală a dispus examinarea cauzei fără prezența părților la proces.

16. *Colegiul penal, examinând materialele cauzei, consideră recursul declarat de avocatul Cojocaru Dorin, din numele condamnatului Bujac Evghenii împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău (sediul Ciocana) din 27 februarie 2024, nefondat şi pasibil de a fi respins reieșind din următoarele considerente.*

17. Conform art. 437 alin.(1), pct. 4) din Codul de procedură penală, *pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.*

18. Potrivit art. 448 alin.(1) din Codul de procedură penală, *judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs. Instanţa de recurs este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.*

19. În conformitate art.449 din Codul de procedură penală, *judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă: a) recursul este nefondat; b) recursul este depus peste termen; c) recursul este inadmisibil; 2) admite recursul, casînd hotărîrea, parţial sau integral, şi ia una din următoarele soluţii: a) dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod; b) rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dacă prin aceasta nu se agravează situaţia inculpatului; c) dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare; d) dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanţa de recurs. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător. Trimiterea la rejudecare a cauzei poate fi dispusă o singură dată. În cazul în care după rejudecarea cauzei eroarea judiciară nu a fost corectată de instanţa de fond, instanţa de recurs înlătură omisiunile la judecarea recursului.*

20. Subsecvent normei citate, instanţa de recurs, în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1), pct.1), lit. a) din Codul de procedură penală, *respinge recursul ca fiind nefondat şi menține hotărârea atacată.*

21. Conform art.469 din Codul de procedură penală, *la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărîri, şi anume: 1**) liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (art.91 din Codul penal);** 2) înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă (art.92 din Codul penal); 3) liberarea de la executarea pedepsei penale a persoanelor grav bolnave (art.95 din Codul penal); 4) amînarea executării pedepsei pentru femeile gravide şi persoanele care au copii în vîrstă de pînă la 8 ani (art.96 din Codul penal), anularea amînării executării pedepsei de către acestea, liberarea lor de pedeapsă, înlocuirea pedepsei sau trimiterea pentru executare a pedepsei neexecutate; 5) reabilitarea judecătorească (art.472^2 din Codul penal); 6) schimbarea categoriei penitenciarului (art.72 din Codul penal); 7) înlocuirea amenzii cu muncă neremunerată în folosul comunității sau închisoare (art.64 din Codul penal); 8) înlocuirea muncii neremunerate în folosul comunității cu închisoare (art.67 din Codul penal); 9) anularea condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei sau, după caz, a liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen, cu trimiterea condamnatului pentru executarea pedepsei neexecutate (art.90 şi 91 din Codul penal); 10) căutarea persoanelor condamnate care se ascund de organele care pun în executare pedeapsa; 11) executarea sentinței în cazul existenței altor hotărîri neexecutate, dacă aceasta nu a fost soluționată la adoptarea ultimei hotărîri; 12) computarea arestării preventive sau a arestării la domiciliu, dacă aceasta nu a fost soluționată la adoptarea hotărîrii de condamnare; 13) prelungirea, schimbarea sau încetarea aplicării măsurii de constrîngere cu caracter medical alienaţilor (art.10^1 din Codul penal); 13^1) internarea forţată într-o instituţie ftiziopneumologică (art.96^1 din Codul penal); 14) liberarea de pedeapsă sau uşurarea pedepsei în temeiul adoptării unei legi care are efect retroactiv ori ameliorarea, în alt mod, a situaţiei (art.10 şi 10^1 din Codul penal), precum şi excluderii din hotărîrea de condamnare a unor capete de acuzare dacă persoana condamnată a fost extrădată; 15) liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art.295 din Codul de executare); 16) liberarea de executare a pedepsei în legătură cu expirarea termenelor de prescripţie ale executării sentinţei de condamnare (art.97 din Codul penal); 17) explicarea suspiciunilor sau neclarităților care apar la punerea în executare a pedepselor; 17^1) constatarea condițiilor de detenție a condamnaților; 18) alte chestiuni prevăzute de lege care apar în procesul executării pedepselor de către condamnați*.

22. Iar, în temeiul art.471 alin.(1) din Codul de procedură penală, *chestiunile specificate la art.469 alin.(1) pct.5), 11) şi 14) se soluţionează de către judecătorii instanţei de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art.469 alin.(1) se soluţionează de către judecătorul de instrucţie la demersul instituţiei care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituţiei care pune în executare pedeapsa. Soluţionarea de către instanţa de*

judecată a chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) şi 2) se efectuează în condiţiile prevăzute la art.266 şi 267 din Codul de executare şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluţionării chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4), 7)–9), instituţia care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluţionării chestiunii prevăzute la art.469 alin.(1) pct.3) şi raportul medical respectiv. În şedinţa de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluţionarea chestiunii solicitate.

23. În conformitate cu prevederile art. 91 din Codul penal, *persoanei care execută pedeapsa cu închisoare i se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă a realizat programul individual de executare a pedepsei, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată, cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească, şi dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, şi de pedeapsa complementară. Aplicând liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligațiile prevăzute la art.90 alin.(6) în termenul de pedeapsă rămas neexecutat. Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică condamnaților de către instanța de judecată de la locul de executare a pedepsei, în baza demersului instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia în condițiile prevăzute la art.266 şi 267 din Codul de executare şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată dacă condamnatul, care la momentul săvârşirii infracțiunii a atins vârsta de 21 ani, a executat efectiv: cel puțin jumătate, dar nu mai puțin de 90 de zile de închisoare, din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârşirea unei infracțiuni uşoare sau mai puțin grave; cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârşirea unei infracțiuni grave, infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, precum şi din pedeapsa aplicată persoanei anterior liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen, dacă liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a fost anulată în condițiile alin.(8). Persoana care execută pedeapsa detențiunii pe viață poate fi liberată condiționat de pedeapsă înainte de termen dacă instanța de judecată va considera că nu mai există necesitatea executării de mai departe a pedepsei şi dacă această persoană a executat efectiv cel puțin 30 de ani de închisoare, fără a se lua în calcul compensarea privilegiată a zilelor de muncă. Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată minorilor, persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani şi persoanelor care au împlinit vârsta de 60 de ani, dacă aceştia au executat efectiv: cel puțin o treime din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârşirea unei infracțiuni uşoare sau mai puțin grave; cel puțin jumătate din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârşirea unei infracțiuni grave; cel puțin două treimi din termenul de*

pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave. Controlul asupra comportării celor liberați condiționat de pedeapsă înainte de termen îl exercită organele de probațiune, iar asupra comportării militarilor - comandamentul militar respectiv.

24. Potrivit art. 266 alin.(1) şi (3) din Codul de executare, *în cazul în care condamnatul întrunește condițiile prevăzute în art.91 şi 92 din Codul penal, administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, adoptă, în termen de o lună, o hotărâre privind propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blindă sau privind refuzul în acest sens. În cazul în care administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, refuză să propună liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blindă, condamnatul poate înainta un demers pentru liberare sau înlocuire nemijlocit în instanța de judecată.*

25. Așadar, norma vizată prevede posibilitatea aplicării acesteia şi liberarea condiționată înainte de termen de pedeapsă, în cazul în care instanţa va ajunge la concluzia că condamnatul s-a corijat şi nu necesită executarea în continuare a acesteia.

26. Mai mult, liberarea condiţionată înainte de termen sau înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se aplică dacă condamnatul a executat efectiv partea prevăzută de lege din termenul de pedeapsă stabilit prin sentinţă. Sub noţiunea de executare efectivă se înţelege perioada de aflare în închisoare, inclusiv termenul de menţinere în arest preventiv a condamnatului.

27. Colegiul penal reiterează că, liberarea condiţionată înainte de termen poate fi aplicată dacă instanţa de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei. O atare concluzie urmează a fi trasă în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătăţire a condiţiilor de trai şi medico-sanitare de detenţie, la relaţiile cu alţi condamnaţi, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezenţa sancţiunilor disciplinare valabile la momentul soluţionării demersului ş.a. circumstanţe care denotă corijarea acestuia. O condiţie obligatorie pentru aplicarea normei materiale sus-numite este lipsa prejudiciului cauzat în rezultatul comiterii infracţiunii.

28. În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, prin sentința Judecătoriei Buiucani, ***** din 05 mai 2011, Bujac Eugeniu a fost condamnat în baza art. 290 alin. (2) lit. b) din Codul penal la 2 ani închisoare, în baza art. 27, 45, 145 alin. (2) lit. a), g), i), m) din Codul penal la 14 ani închisoare și în baza art. 217 alin. (3) lit. c) din Codul penal la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa o anumită activitate privind vânzarea, transportarea, păstrarea substanțelor narcotice pe

un termen de 3 ani. În temeiul art. 84 din Codul penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 17 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa o anumită activitate privind vânzarea, transportarea, păstrarea substanțelor narcotice pe un termen de 3 ani.

29. Din dosarul personal, anexat în copii la materialele cauzei, instanța de judecată a stabilit cu certitudine că, condamnatul a adresat cerere către comisia penitenciarului în vederea examinării posibilității liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen, în conformitate cu art. 91 Codul penal, iar potrivit extrasului din procesul - verbal al Comisiei penitenciare nr. 20 din 30.10.2023, a fost decis cu vot unanim de a refuza în înaintarea materialelor în instanța de judecată cu privire la posibilitatea aplicării prevederilor art. 91 din Codul penal, din motiv că, condamnatul nu a realizat programul individual, având un comportament negativ (f.d. 21).

30. Instanța de recurs menționează că, potrivit raportului de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului, Bujac Evghenii, în termenul care la moment execută pedeapsa penală a fost sancționat disciplinar de 2 (două) ori, la moment una sancțiune este activă, din partea administrației penitenciarului menționat nu a fost, pe parcursul ispășirii pedepsei penale a avut o atitudine neutră față de personalul penitenciar, susține legături cu condamnații de orientare negativă, însă nu se bucură de autoritate în rândul acestora, implicarea în jocuri de hazard și folosire a substanțelor ce duc la devieri de comportament nu a fost constatată, obligațiunile persoanei condamnate stabilite în Secțiunea 5-a din Codul de executare a fost respectată parțial, la moment dinamică pozitivă în comportament nu se atestă. Totodată, se indică că, a realizat unele din activitățile planificate, și anume programele „Instruirea profesională electro sudor, sudare manuală, ” Programul cu privire la reabilitarea psiho-socială a deținuți lor dependenți de drog”, ”Programul cu privire la reducerea violentei în mediul penitenciar”, ”Programul de pregătire către liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen”, ” Programul informativ cu privire la încadrarea în câmpul muncii a condamnaților (60 ore)”, nefiind realizat ”Programul de adaptare la condițiile de detenție”. Totodată, la compartimentul aspecte sociale relevante se indică, că pe parcursul ispășirii pedepsei penale careva probleme de ordin social nu a înaintat, în anul înregistrat căsătoria în penitenciar, s-a acordat ajutor la întocmirea certificatului de căsătorie și menține relațiile cu familia și este susținut de aceasta, este vizitat la întrevederi de scurtă și de durată de soție, la moment condamnatul verbal declară că, tinde spre un comportament pozitiv și dorește să se reîntoarcă în societate (f.d. 11-12).

31. Colegiul penal atestă că, din conținutul certificatului eliberat deținutului Bujac Evghenii rezultă că, pe parcursul detenției, ultimul a fost sancționat de 2 ori, în lipsa a careva stimulări (f.d. 13), iar potrivit certificatul cu privire la existența prejudiciului cauzat prin infracțiune și achitările aferente efectuate pentru recuperarea acestuia atestă că, Bujac Evghenii nu are titluri executorii spre executare (f.d. 14).

32. Instanța de recurs constată că, din formularul de stabilire a factorilor criminogeni și protectivi rezultă ca fiind indicați factori criminogeni: debutul infracțional la vârsta minoratului; condamnări anterioare; istoricul comportamentului infracțional; grup de prieteni antisociali; factori de natură educațională; lipsa abilităților de gestionare financiară; impulsivitatea, lipsa autocontrolului; mod de viață dezorganizat până la detenție; comportamentul în detenție, precum și factori protectivi: se implică în realizarea planul individual de resocializare; a participat la munci în cadrul penitenciarului - 60 ore neremunerate; a obținut specialitate profesională în penitenciar; asumarea responsabilității pentru infracțiunea săvârșită; existența unui loc de trai; coeziunea și căldura familială.

33. Raportând dispozițiile normelor sus-citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția judecătorului de instrucție prin prisma pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul penal apreciază concluzia instanței de fond ca fiind una corectă, or, la caz nu este posibilă corectarea condamnatului fără executarea în continuare a pedepsei stabilite în baza actului judecătoresc de condamnare.

34. În acest sens se reține ca plauzibilă concluzia primei instanțe potrivit căreia, condamnatul Bujac Evghenii la moment nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art. 91 din Codul penal, întrucât, la soluţionarea demersului privind liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen, instanţa de judecată ia în calcul inclusiv gradul prejudiciabil şi gravitatea infracţiunii săvârşite de către condamnat și anume că, a comis inclusiv și infracțiuni cu intenție, care sunt clasificate ca fiind excepțional de grave, cu un grad prejudiciabil sporit, pentru care instanța i-a aplicat o pedeapsă finală de 17 ani închisoare, din care condamnatul a ispășit real aproximativ 12 ani închisoare, termen care, în opinia instanței, este insuficient pentru restabilirea echității sociale și atingerea scopului pedepsei penale în conformitate cu art. 61 din Codul penal, în vederea neadmiterii pe viitor a comiterii de către condamnat a unor noi fapte prejudiciabile.

35. Prin urmare, reieșind din aceste caracteristici a personalității condamnatului, ținând cont de caracterul și natura infracțiunilor comise, de termenul real executat al pedepsei, Colegiul penal conchide că, partea din pedeapsă executată real nu este suficientă pentru a concluziona că condamnatul a conștientizat urmările faptelor comise și s-ar fi corectat, iar cererea condamnatului este înaintată prematur, fiind contrară scopului pedepsei penale, deoarece nu va contribui la restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de către acesta a unor noi infracțiuni.

36. În această ordine de idei, apreciind circumstanţele şi împrejurările comiterii faptelor pentru care a fost condamnat, motivele şi scopul urmărit de către condamnat, în corelaţie cu perioada real executată, în pofida împlinirii termenului legal ce acordă dreptul la liberarea de pedeapsă înainte de termen, instanța de fond corect a conchis că, Bujac Evghenii nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art.91 din Codul

penal.

37. Potrivit art. 171 din Codul de executare, *principalele mijloace de corijare a condamnatului sînt: modul şi condiţiile de executare a pedepsei, munca social-utilă, munca educativă, instruirea profesională, învăţămîntul general, influenţa exercitată de societate. Mijloacele de corijare se aplică ţinîndu-se cont de categoria infracţiunii, de personalitatea şi comportamentul condamnatului, conform unui program individual şi continuu.*

38. Instanța de recurs, contrar alegațiilor invocate de apărător, în interesele condamnatului, notează că, potrivit raportului de evaluare, condamnatul nu a realizat programul individual de executare a pedepsei, iar conform evaluării factorilor criminogeni, se caracterizează ca o persoană impulsivă, persistând lipsa autocontrolului, astfel acestea demonstrează comportamentul negativ al ultimului la momentul executării pedepsei, fapt invocat și de către instituția penitenciară în extrasul din procesul-verbal nr. 20 din 30.10.2023.

39. Colegiul penal notează că, aplicarea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen este un drept şi o rezervă în atitudine a instanței şi nu ca o obligaţie, or, liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen se aplică doar cu condiţia că instanţa de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condiţiilor de trai şi medico-sanitare de detenţie, la relațiile cu alţi condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării demersului, fapt stipulat expres în pct. 3) al Hotărârii Plenului CSJ din 14.11.2008.

40. În concluzia celor relatate, instanța de recurs relevă că, luând în considerare scopul pedepsei penale ca mijloc de corectare şi reeducare a condamnatului în sensul prevenirii săvârșirii de noi infracţiuni atât de către condamnat, cât şi de către alte persoane, la caz, este imposibilă corectarea lui Bujac Evghenii fără executarea în continuare a pedepsei, întrucât la dosar nu au fost prezentate probe pertinente ce ar dovedi cu certitudine că persoana condamnată s-a corectat şi poate fi reintegrată în societate, or, instanţa apreciază că termenul executat real de către condamnat nu este suficient pentru restabilirea echităţii sociale, dar şi pentru a deduce cu fermitate că aceasta este pregătită din punct de vedere moral, dar şi educaţional să înceapă o nouă viaţă, fără a se implica în comiterea altor fapte penale.

41. Aferent circumstanțelor constate supra, Colegiul penal consideră că prevederile art. 91 din Codul penal, nu au un caracter imperativ, lăsând la discreția instanței aprecierea nivelului de corijare a condamnatului și gradul de corespunderea a lui cu cerințele impuse de lege.

42. Pertinentă speței urmează a fi reținută și Recomandarea nr. R (89) 12 a Comitetului de Miniştri către Statele membre cu privire la educație în penitenciare, potrivit căreia, educația în penitenciar ajută la umanizarea penitenciarelor şi este un mijloc important de facilitare a întoarcerii deținutului în societate, pregătit atât din punct de vedere moral cât şi din punct de vedere educațional.

43. Din considerentele enunțate, instanța de recurs constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

44. Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. În cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează soluția emisă, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*Garcia Ruis contra Spaniei, Helle contra Finlandei*).

45. În prezența circumstanțelor sus-enunțate, instanța de recurs statuează asupra temeiniciei încheierii judecătorului primei instanțe, considerente pentru care, recursul avocatului Cojocaru Dorin, în interesele condamnatului Bujac Evghenii urmează a fi respins ca nefondat.

46. În conformitate cu prevederile art. 469 – 471 din Codul de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E:

Respinge ca nefondat recursul avocatului Cojocaru Dorin, în numele condamnatului Bujac Evghenii și menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 21ji-3511/2023 din 27 februarie 2024 fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător Spoială Alexandru

Judecător Chiroșca Igor

Judecător Băbălău Denis